

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

8 De Compositione corporis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

De compositione & situ corporis.

C A P. VIII.

QUIA ad recte meditandum non parum iuuat corporis situs, membrorumque compositio, visum est non esse prætermittenda documenta sequentia.

PRIMUM, etiamsi rationi consentaneum sit, vnumquemque eum tenere situm, quo ad attentè meditandum magis iuuatur: tamen generatim loquendo primum locum tenet flexio genuum, quia eo situ, maior quam aliis reuerentia deferri videtur diuinæ Maiestati. Vnde seniores illi in Apocalypsi depositis è capite coronis *Apo. 4.* prostrauerunt se ante agnum, vt eum adorarent. Atque hoc situ initio orationis suæ in horro factæ vsus est Christus Dominus, vt affirmat *S. LUCAS*, dicens. *Et positus genibus.* Eundem imitati sunt Apostoli. nam sigillatim de *S. Bartholomæo* legimus, eum centies per noctem inter orandum solitum genua flectere. De *S. Iacobo* quoque, fratre Domini scribitur, eius genua callum obduxisse instar cameli, ob crebrum vsum poplitibus flexis precandi. Excita ergo & te, vt eundem morem sequâre: nec dubita

F s rem

rem feliciter cessuram. Noui ego multos
 adolescentes, ætate & viribus infirmos, qui
 breui tempore se assuefecerunt ad integræ
 horæ genuflexionē, idq; ter, quaterve quo-
 tidie, sic vt nulli scamno inniterentur. Vidi
 & ætate affectos idem facientes, eo quod
 consuetudinem illam à iuuentute vsurpas-
 sent. Quare si initio aliquantulum doleant
 genua, patienter fer ad breue tempus: si ve-
 ro crescat dolor, erige te paululum in pe-
 des, & post ad genuflexionem reuerrere. Si
 iterum doleant, iterum exurge, & si opus
 sit, etiam nonnihil confide, modo breui ca-
 pta quiete, relabere in genua. Hac enim ex-
 ercitatione paulatim consequere facilita-
 tem diutius ea flectendi. Addendum hic
 cenfeo, quories vis sedere, quoniam collo-
 quium cum D E O etiam hoc situ instituen-
 dum est, id facias magna corporis decentia
 & reuerentia. Prolixius de hoc situ idcirco
 locutus sum quod sciam ad pie orandum
 prodesse plurimum, esseq; ex ritibus exter-
 nis præcipuum, quo Deo Opt. Max. debi-
 tus honor defertur. Vnde & videmus com-
 muniter omnes flexis genibus alloqui sum-
 mum Pontificem, nempe, quia Christi Vi-
 carium esse norunt in terra: & Ecclesiam
 sanctam exercitaram cærimoniarum magi-
 stram.

fram, à Spiritu sancto edoctam, in officiis diuinis varias inclinationes genuum, totorumque corporum præscribere.

ALTEX situs est, stare. quem item Ecclesia Cap. 12. sancta sæpe commendat; & exemplum exstat apud Tobiam angeli Raphaelis dicentis. *Ego enim sum Raphael angelus, & unus ex septem, qui astamus ante Dominum.*

TERTIVS est, sedere, quem S. Augustinus in Regula sua concedit centenariis. Quare non debet quilibet facile hunc situm usurpare, nisi sit æger, vel corpore imbecillo. E quorum numero, vel non erat, vel se non esse credebat sanctus ille, qui dicebat. *Pudescerem vehementer, si sedens deprehensus essem orationi vacare.* Vbi aduertendum est, si necessitas te sedere cogat, vt honeste & modeste te ad sessionem componas ob Dei præsentiam, secundum consilium Apostoli dicentis. *Modestia vestra nota sit omnibus hominibus.* mox enim hanc causam subiungit. Phil. *Dominus enim prope est.*

QUARTVS est, iacere humi, pronò aut supino corpore. Nam de Christo domino prosequente orationem in horto Gethsemani ait S. Marcus. *Procedit super terram.* & Marc. 14 S. Matthæus adiungit, *in faciem suam.* Matt. 26

QVINTVS,

QVINTVS, & postremus situs est, ambulare, qui solet esse deterior cæteris, & idcirco vsurpandus non est, nisi somnus obrepens ita postulet, si modo ea facta sint, quæ præmitti solent, nempe, vt pexum sit caput, lotæ manus, brachia in modum crucis extensa, & lingua modicum commorsa prius fuerint. Quanquam hic alius cauendus error est, ne quid hic fiat sui mortificandi desiderio, plus quam necesse est: tempus siquidem illud orationi, non mortificationi, destinatum est. Potest & alia esse ambulandi necessitas, vt si quis eo tempore cogatur aliquo proficisci: sed tunc conueniet incedere oculis, quoad fieri potest, in terram deiectis, ne occasio detur distractioni, si liberè, nunc in hanc, nunc in illam partem cõiiciantur. Dixi videri mihi situm reliquis deteriore, quia si progrediare oculis apertis, multa necessario cernenda sunt quæ animum distrahant: si oclusis, metu impingendi, vel cadendi non carebis. Hæc de totius corporis situ: nunc de quorundam membrorum cõpositione aliquid subiiciamus.

DE Capite, scribit S. BONAVENTURA in Theologia mystica, tempore meditationis consultum esse, vt vultus erigatur versus cœlum, eo q̄ anima ductum secuta oculo-
rum

rum sic facile cogitet de cœlestibus. Quocunque vero situ vtare, caue sedulo, ne caput nimium propendeat: nam sanguis delapsus, mox illud inflamat, & viuacitatem intellectus in discurrendo retardat.

DE oculis, ait B. P. N. Ignatius, conducere, maxime cum oratio vocalis instituitur, vt figantur in aliquam imaginem, vel aliam quampiam partem, secus fore, vt variis rebus in eos incurrentibus, homo dum è memoria orationem recitat, distrahatur: nam si oratio legatur, constat oculos defigendos in librum. In oratione mentali, poteris, vt lubebit, vel clausos, vel apertos tenere oculos, moderatione ea semper seruata, vt appetus ad paucissimas res contuendas feratur.

MANVS quoq; componendæ sunt, prout rationi consentaneum videbitur, aut deuotio postulabit, hoc est, vt iunctæ sint, vel extensis vel implicitis inter se digitis, aut in altum sublata.

BRACHIA item nunc in formam crucis porrecta, nunc in sublime elata esse queunt: aliquando etiam in tergum reflexa, maxime quando meditationis materia id exigeret, vt est illa de Peccatis, de Iudicio, & similes. magnopere enim hic ritus iuuat meditantem, dum imaginatur se esse quasi reum

reum

reum Iudici ob crimina admissa sistendum, ut ab eo vel condemnetur, vel liberetur. In mentem hoc loco venit monere Tyrones, ne quando manus complicatas tenent ante pectus, nimium eas constringant, maxime æstate, nam in debilioribus, & iuueniculis id gignere solet euerfionem vel agitationem stomachi. Poterunt autem, ut dixi, variare, vel pro libito, vel ut Spiritus suggererit. Loquor de oratione vel meditatione, quæ fit in cubiculo: nam in aliorum præsentia, non convenit hæc varietas, tum ut caueaturvana gloria, tum ne videamur singulares.

DE NIQVE moneo, nimium tum æstum tum frigus capiti in Meditatione esse noxium. Quod cum contigerit, poterit experimento aliquo frigus arcere: quanquam generatim modicum frigus potius prodest, quam obest, eo quod vim naturalem intra caput cohibeat, & ideo actiones suas vivacius obeat. Atque hæc dicta sint de iis, quæ antecedere debent Meditationem; nunc restat ut aggrediamur secundam partem,

quæ est de ipso Meditandi actu.

P A R S